

Visi piliečiai susiduria su teisės aktuose įtvirtintais reikalavimais atvykti į valstybės ir savivaldybių institucijas ar įstaigas arba pas jų įgaliotus asmenis ir pateikti tam tikrus dokumentus, užpildyti, pasirašyti dokumentų formas arba pateikti informaciją paštu ar elektroniniu būdu. Vykdydami šiuos reikalavimus piliečiai sugaišta savo laiką ir patiria asmeninių finansinių išlaidų. Piliečių sugaištamas laikas ir patiriamos finansinės išlaidos kitaip gali būti apibrėžiama kaip piliečių patiriama administracinė našta.

Administracinės naštos mažinimo priemonės reglamentuoja Lietuvos Respublikos administracinės naštos mažinimo įstatymas. Pagal šį įstatymą turi būti taikomos šios administracinės naštos mažinimo priemonės:

- 1) esamo reguliavimo panaikinimas, sumažinimas, konsolidavimas arba pagerinimas;
- 2) proceso supaprastinimas vykdant teisės aktuose nustatytus informacinius įpareigojimus;
- 3) institucijų keitimasis turimais duomenimis ir informacija;
- 4) informacinių technologijų ir elektroninių paslaugų plėtojimas;
- 5) išsamios informacijos ir konkrečių veiksmų informaciniams įpareigojimams įvykdyti pateikimas;
- 6) teisės aktų sukeltos administracinės naštos įvertinimas;
- 7) teisės aktų projektų sukeltos administracinės naštos įvertinimas;
- 8) Europos Sąjungos teisės aktų, perkeliamų į nacionalinę teisę, administracinės naštos įvertinimas;
- 9) tikslinių grupių apklausų organizavimas siekiant nustatyti labiausiai abejotinus informacinius įpareigojimus, kurių uždedama administracinė našta nėra didelė, tačiau jų vykdymas sudaro nepagrįstą nepatogumą.

Taikant administracinės naštos mažinimo priemonės, vadovaujamosi šiais principais:

- 1) turi būti siekiama sumažinti reikalaujamų ataskaitų teikimo dažnumą iki minimalaus lygio, būtino pagrindiniams teisės aktų tikslams pasiekti, ir, jei įmanoma, suvienodinti skirtingų susijusių teisės aktų ataskaitų teikimo dažnumą;
- 2) turi būti patikrinta, ar tas pats informacinis įpareigojimas teikti informaciją nėra nustatytas kelis kartus skirtinguose teisės aktuose;
- 3) turi būti prioritetiškai siekiama ataskaitų teikimo elektroniniu būdu ir internetu vietoj šiuo metu privalomo spausdintos informacijos rinkimo;
- 4) turi būti įvertinta galimybė nustatyti informacinių įpareigojimų vykdymo išimtis smulkiojo ir vidutinio verslo subjektams;
- 5) turi būti įvertinta galimybė pakeisti visiems verslo subjektams tam tikrame sektoriuje taikomus reikalavimus teikti informaciją rizika pagrįstu požiūriu, t. y. nustatyti reikalavimus teikti informaciją tiems verslo subjektams, kurie vykdo didžiausią riziką keliančią veiklą;
- 6) turi būti sumažinti arba pašalinti reikalavimai teikti informaciją, jeigu šie reikalavimai yra susiję su esminiais reikalavimais, kurių buvo atsisakyta arba kurie buvo pakeisti;
- 7) turi būti siekiama sumažinti laiko sąnaudas pildant įvairius duomenų ir (ar) informacijos pateikimo dokumentus, t. y. siekiama šių dokumentų pildymo aiškumo ir konkretumo;
- 8) turi būti siekiama nereikalingų ataskaitų, patikrinimų, duomenų ir informacijos reikalavimų panaikinimo.

Administracinės naštos mažinimo priemonės įtraukiamos į savivaldybių taryboms teikiamus tvirtinti savivaldybių strateginių veiklos planų projektus. Zarasų rajono savivaldybės taryba 2024 m. vasario 15 d. sprendimu Nr. T-18 „Dėl Zarasų rajono savivaldybės 2024–2026 metų strateginio veiklos plano tvirtinimo“ Viešojo ir vidaus administravimo programoje taip pat numatė priemonę „Priemonių, mažinančių administracinę naštą juridiniams ir fiziniams asmenims, taikymas“. Priemonėje nustatyti kriterijai, tokie kaip 1) administracinę naštą mažinančių pakeistų norminių teisės aktų skaičius (numatyta 2024 metais pakeisti 1 teisės aktą, kuriuo būtų sumažinta administracinė našta); 2) įvertintų norminių teisės aktų projektų skaičius (numatyta 2024 metais

įvertinti 8 teisės aktų projektus administracinės naštos mažinimo aspektu); 3) atnaujintų informacinių pranešimų rajono Savivaldybės interneto svetainėje skaičius (2024 m. svetainėje planuojama pateikti 2 informacinius straipsnelius apie administracinės naštos mažinimą); 4) informacijos pateikimų Centralizuotam vidaus audito skyriui apie priemonių vykdymą skaičius (2024 metais planuojama pateikti 2 kartus informaciją apie administracinės naštos mažinimą Centralizuotam vidaus audito skyriui).

Informacija apie administracinės naštos mažinimo priemonių vykdymą skelbiama ir ne rečiau kaip kartą per pusmetį atnaujinama savivaldybių interneto svetainėse.

Taip pat nuolat vykdoma ir administracinės naštos mažinimo priemonių plano vykdymo kontrolė. Savivaldybių centralizuotos vidaus audito tarnybos pasibaigus pusmečiui vertina, kaip vykdomos administracinės naštos mažinimo priemonės vadovaudamosi Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymu ir kitais vidaus audito reglamentuojančiais teisės aktais. Savivaldybių centralizuotų vidaus audito tarnybų ataskaitos dėl administracinės naštos mažinimo priemonių vykdymo vertinimo skelbiamos savivaldybių interneto svetainėse.

Šiuo metu Zarasų rajono savivaldybės administracijos Centralizuotam vidaus audito skyriui vertinti pateikta Zarasų rajono savivaldybės administracijos I pusmečio administracinės naštos mažinimo priemonių plano vykdymo ataskaita (toliau – Ataskaita).

I pusmetį buvo pakeisti 3 administracinę naštą mažinantys norminiai teisės aktai (du Zarasų rajono savivaldybės tarybos sprendimais ir vienas mero potvarkiu). Taip pat įvertinta vienuolika norminių teisės aktų projektų (devyni Zarasų rajono savivaldybės tarybos sprendimų projektai, vienas Zarasų rajono savivaldybės mero potvarkio projektas ir vienas Zarasų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymo projektas). Vykdamas kitas priemonės kriterijus paskelbtas Zarasų rajono savivaldybės svetainėje vienas informacini straipsnelis bei pateikia informaciją Zarasų rajono savivaldybės administracijos Centralizuotam vidaus audito skyriui. Po atlikto ataskaitos vertinimo, esant reikalui, Ataskaita gali būti tikslinama ir bus paskelbta www.zarasai.lt.

Administracinės naštos vertinimas padeda nustatyti būdus, kaip ir kuriose srityse sumažinti administracinę naštą. Taip pat jis padeda stebėti, kaip kinta administracinės naštos dydis įgyvendinant jos mažinimo priemones, kontroliuoti administracinės naštos kūrimą nustatant bei įvertinant teisės aktų projektų potencialią administracinę naštą, suteikia galimybę planuoti, kokias kitas priemones galima taikyti, kad pagerėtų paslaugų kokybė (pvz., kaip supaprastinti reikalingų užpildyti dokumentų formas, o gal galima sumažinti teikiamų dokumentų skaičių) ir tuo siekia supaprastinti paslaugos teikimo procedūras, lengvina piliečiams paslaugos gavimą.

Zarasų rajono savivaldybės administracijos Dokumentų valdymo skyriaus informacija